

Milan Cholt: Sonografie velkých krčních cév

Praha: Grada Publishing, 2008, 116 stran.

První vydání, formát 245 x 219 mm, brožovaný výtisk, barevný, součástí je CD-ROM s úplnou obrazovou přílohou; ISBN 978-80-247-2664-9, cena neuvedena.

Sonografické vyšetřování velkých krčních cév se již dávno stalo běžnou praxí a patří mezi rutinní vyšetření i v praxi ambulantně pracujících angiologů, internistů a neurologů. Metoda získala pro svoji neinvazivitu a při nepoužití RTG záření velkou oblibu nejen u lékařů, ale i u nemocných. I když se zprvu zdálo, že má ambice jen zužovat výběr kandidátů na invazivní vyšetření krčních tepen, se zvýšenou technickou úrovní přístrojů, i na základě zkušeností získaných při operacích, si brzy vydobyla pevné místo v algoritmu vyšetřovacích metod. Proto také v kursech pro angiologs, které organizuje Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, je zařazena povinná stáž v angiosonografických laboratořích, kde se zájemci seznamují s technikou tohoto vyšetřování.

Přesto však vhodných učebnic pro zájemce i atestující není mnoho. I z tohoto důvodu je nutné uvedenou publikaci uvítat. Jejím autorem je doc. MUDr. Milan Cholt, CSc., pracovník Oddělení zobrazovacích metod Fakultní nemocnice v Praze-Motole.

Kniha je tenká, má rozměr formátu A5, jen 126 stránek; je brožovaná jednobarevná. Její rozsah ale rozšiřuje příložený kompaktní disk, na kterém je uložena kompletní barevná dokumentace. Tu tvoří barevné angiosonogramy vázající se k stručně komentovaným kasuistikám, které jsou otištěny v textové části knihy.

Obsah je formálně rozdělen do dvou částí. První částí je *Repetitorium základů sonografické cévní diagnostiky a vyšetření velkých cév na krku* (36 stran), druhou *Atlas ultrasonografických nálezů na velkých krčních cévách a v jejich okolí* (60 stran). První část tvoří tři samostatné kapitoly: *Repetitorium základů sonografické cévní diagnostiky* pojednávající o fyzikálních principech ultrazvuku a ultrazvukového vyšetřování, o technice vyšetření dvourozměrnou dynamickou sonografií, dopplerovských technikách a faktorech ovlivňujících jejich kvalitu. Je popsána technika vyšetření karotid a vertebrálních tepen i obecné patologické podklady morfologických změn na karotidách. Druhá část je souhrn 130 komentářů/krátkých kasuistik ke zhruba 296 ultrasonogramům nejrozumnějších nálezů, tak jak se s nimi vyšetřující

může setkat. Týkají se především karotických tepen: *Změn průběhu, průtoku a průsvitu karotid* (kolénkové deformace průběhu karotid, hemodynamicky významné i nevýznamné sklerotické změny, subtotální nebo úplné izolované i mnohočetné obliterace karotid aj.), nálezů po chirurgických výkonech na karotidách nebo po založení stentů pro stenózy. Samostatná kapitola je věnována *Změnám průběhu, průtoku a průsvitu vertebrálních a podklíčkových tepen*. Předposlední kapitolou jsou *Patologické procesy v bezprostředním sousedství velkých krčních cév*. Jsou zde zařazeny nálezy při chemodektomu, metastázy karcinomu do uzliny blízké karotidě, organizovaný hematoma, arterio-venózní píštěl.

Menší pozornost byla věnována žilnímu systému (je také méně často cílem patologických změn, ale určitě zde mohly být nálezy dilatace žil a vizualizace žilních chlopní při srdečním selhávání). V poslední, osmé kapitole o *Ovlivnění průtoku vzdálenými patologickými změnami* je nepřesný výraz „aortální chlopní vada“ (stenóza nebo insuficience? – u aortální regurgitace se zobrazuje na pulsní dopplerovské křivce v karotidách obrácení směru toku krve).

Literatura je skromná (15 citací), za to téměř všechny z posledních pěti let, včetně tří citací našich autorů (starých 10 let). Rejstřík je dosti chudý (marně jsem hledal hesla „bifurkace“, „vlající trombus“, „dominance tepny“, „kolénkovitá deformace“, „vertebrální žíla“ aj.).

Obrázky na CD-ROM jsou převážně velmi dobré kvality, na některých je však výrazná fragmentace barevného mapování.

Komu knihu doporučit? Kniha je určena všem, kteří provádějí vyšetřování velkých krčních cév bez rozdílu specializace. Ať angiologové, kardiologové, neurologové, pracovníci oddělení zobrazovacích metod, všichni v ní najdou poučení. A to hlavně proto, že má výbornou informační úroveň. Určitě bude úspěšná, skutečně si to zaslouží.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.

3. interní klinika, VFN a 1. LF UK, Praha

e-mail: petrasek@galen.cz a jvpetr@quick.cz